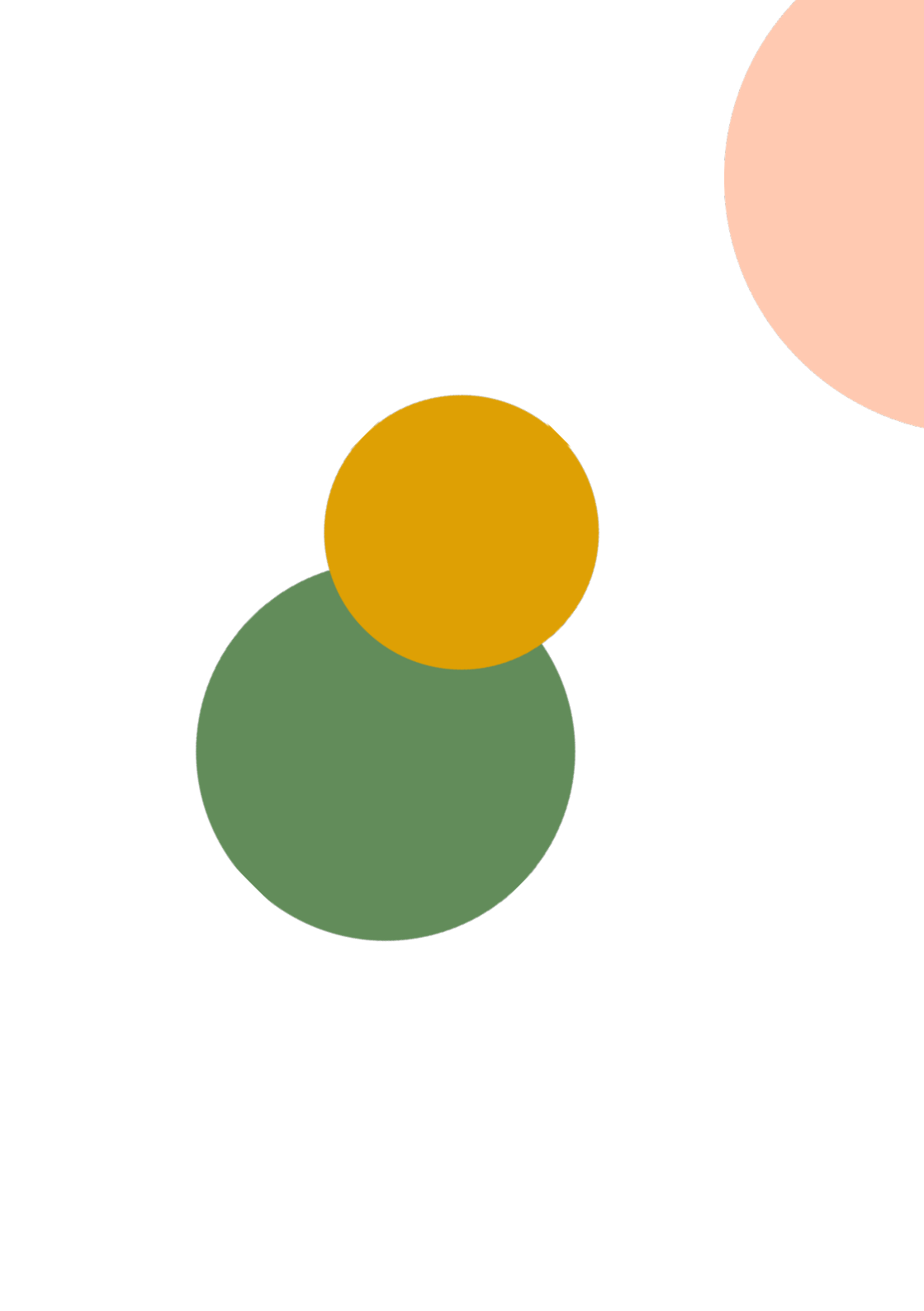

dialogi

Fasilitaattorin työkalupakki

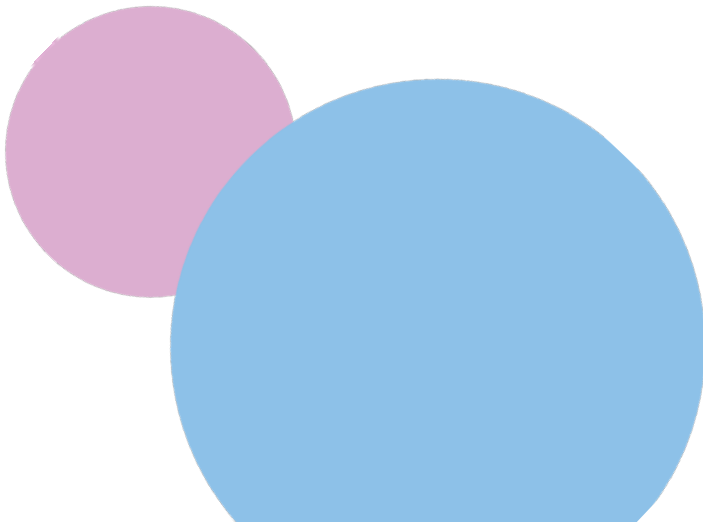
Sisällys

1. Kuinka käyttää työkalupakkia
2. Mitä ovat dialogi ja dialogirinki?
3. Milloin dialogia tulisi käyttää ja milloin ei?
4. Fasilitaattorin ydinosaaminen
5. Kuuntelutaidon harjoittelu
6. Valmistautuminen dialogin fasilitointiin
7. Dialogiringin periaatteet
8. Virittäytyminen
9. Syventäminen
10. Päättäminen
11. Perusohjeita fasilitoijalle
12. Kokemuksista puhuminen
13. Dialogiset kysymykset
14. Hiljaisten osallistujien huomioiminen
15. Puheen rajoittaminen
16. Erimielisyyksien käsittely
17. Voimakkaiden tunteiden käsittely
18. Leikkisyyden lisääminen
19. Kehittyminen fasilitaattorina
20. Lähteet

1. Kuinka käyttää työkalupakkaa?

Hyvän dialogin fasilitointi vaatii oppimista ja harjoittelua. Tämä työkalupakki sisältää vinkkejä ja esimerkkisanoituksia, jotka auttavat sinua ohjaamaan dialogia. Opettele aluksi muutama tekniikka ja laajenna sitten taitojasi dialogi dialogilta. Aloita omista kyvyistäsi. Opettele sekä taitavaksi kuuntelijaksi että dialogisten kysymysten esittäjäksi.

Dialogissa on tärkeää löytää hyvä tapa virittää, syventää ja päättää keskustelu luomalla ympäristö, jossa kaikki voivat osallistua tasavertaisesti. On hyvä ottaa huomioon myös dialogia edeltävät olosuhteet. Onko osallistujien välillä esimerkiksi jännitteitä, tai voiko joku esimerkiksi yrittää dominoida keskustelua? Jos näin on, tutki erityisen huolellisesti työkalut, jotka sisältävät ohjeita haastaviin tilanteisiin.

Tässä on muutamia vinkkejä työkalujen käyttöön:

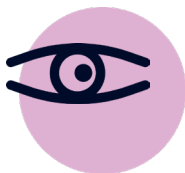
**Ota työkalut käyttöön jo
dialogin suunnitteluvaiheessa.**

**Lue työkalut läpi ja kirjoita
dialogisi tavoitteita palveleva
”käsikirjoitus” etukäteen.**

**Muokkaa työkaluissa
ehdotettuja lauseita, jotta
ne sopivat paremmin sinun
puhetapaasi.**

**Lue työkalut ja käsikirjoitus
vielä kerran ennen dialogia.**

2. Mitä ovat dialogi ja dialogirinki?

Dialogi on keskustelu, jonka **tavoitteena on lisätä ymmärrystä aiheesta, toisista ja itsestä**. Samalla pyritään maksimoimaan osallistujien tasa-arvoa ja vapautta. Parhaimmillaan dialogi vahvistaa luottamusta ja lisää luovuutta.

Dialogirinki on ryhmäkeskustelumenetelmä, jossa osallistujat istuvat ringissä ja puhuvat yksi kerrallaan, luoden tilaa keskinäiselle kuuntelemiselle ja ymmärtämiselle. **Dialogia voi tapahtua monenlaisissa keskustelutilanteissa – ensisijaisesti kyse on ajattelutavasta ja taidoista**, eikä niinkään rakenteesta. Dialogirinki sen sijaan on erityinen menetelmä, jota ohjaavat selkeät periaatteet ja määritelty mutta joustava prosessi.

Jokaisen osallistujan panos on yhtä tärkeä. Kukin tuo dialogiin oman ainutlaatuisen näkökulmansa, ja keskustelun edetessä voi syntyä yllättäviä uusia näkökulmia. Jokainen osallistuja voi puhua vapaasti, mitä haluaa ja miten haluaa. Dialogin tarkoitus on kulkea vapaasti oman etenemisensä mukaisesti.

Dialoginen keskustelu voi syventää osallistujien ymmärrystä lähes mistä tahansa aiheesta. Sen avulla erilaisista taustoista tulevat ihmiset voidaan tuoda yhteen tasavertaisessa asetelmassa. Dialogi voi olla **yksittäinen tai sarja dialogeja** osana pidempää prosessia, jossa ihmiset tarvitsevat uutta ymmärrystä yhteistyönsä parantamiseksi.

3. Milloin dialogia kannattaa käyttää ja milloin ei?

Dialoginen keskustelu on erityinen keskustelun

muoto. Sitä tarvitaan, kun haluamme lisätä ymmärrystä jostain asiasta. Se eroaa muista keskustelun muodoista, kuten väittelystä, jonka tavoitteena on löytää parhaat argumentit, tai neuvottelusta, jossa pyritään ratkaisuihin, sopimuksiin ja kompromisseihin. Päätökset, sopimukset ja konfliktien ratkaiseminen vaativat muita keskustelutapoja. Dialogia voidaan kuitenkin soveltaa näihin prosesseihin ja tilanteisiin, jos niissä tarvitaan lisää ymmärrystä.

Dialogia ei kannata käyttää, kun ratkaisu tai

sopimus on löydettävä kiireellisesti. Monissa vaikeissa konfliktitilanteissa on myös enemmän hyötyä sovittelusta kuin pelkästään dialogista. On hyvä myös muistaa, että on mahdotonta käydä dialogia henkilön kanssa, joka ei ole valmis antamaan dialogille edes mahdollisuutta.

4. Fasilitaattorin ydinosaaminen

Kunnioittava **asenne** osallistujia ja heidän yksilöllisiä kokemuksiaan kohtaan.

Tahto edistää **tasa-arvoa** ja **vapautta**.

Aito kiinnostus **oppia** muilta.

Ryhmäprosessin ohjaaminen alusta loppuun.

Aktiivinen muiden ja oman itsen **kuunteleminen**.

Dialogisten **kysymysten** esittäminen.

Epävarmuuden, hiljaisten hetkien ja jännitteiden sietäminen.

Hiljaisempien osallistujien osallistaminen.

Keskustelua dominoivien henkilöiden rajaaminen.

Toimiminen emotionaalisesti latautuneissa hetkissä ja konfliktitilanteissa.

5. Kuuntelutaidon harjoittelu

Yritä kuvitella tapahtumat ja tilanteet, joista muut puhuvat.

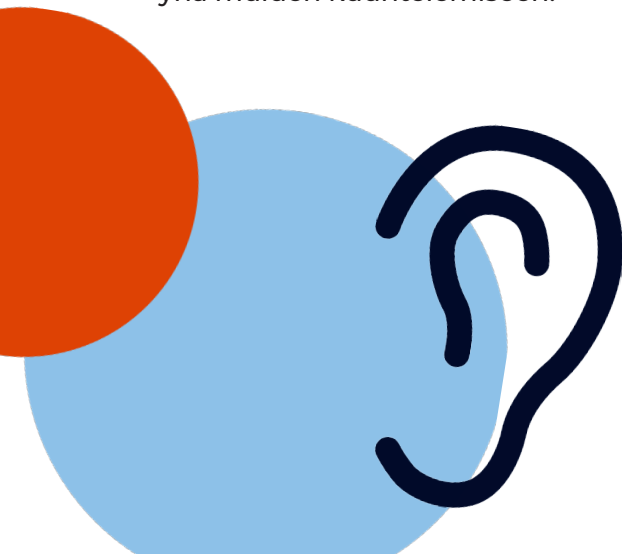
Kuvittele toisen henkilön kertomus tarinaksi, jolla on alku, keskikohta ja loppu.

Kiinnitä huomiota muiden jakamien kokemusten eri ulottuvuuksiin:

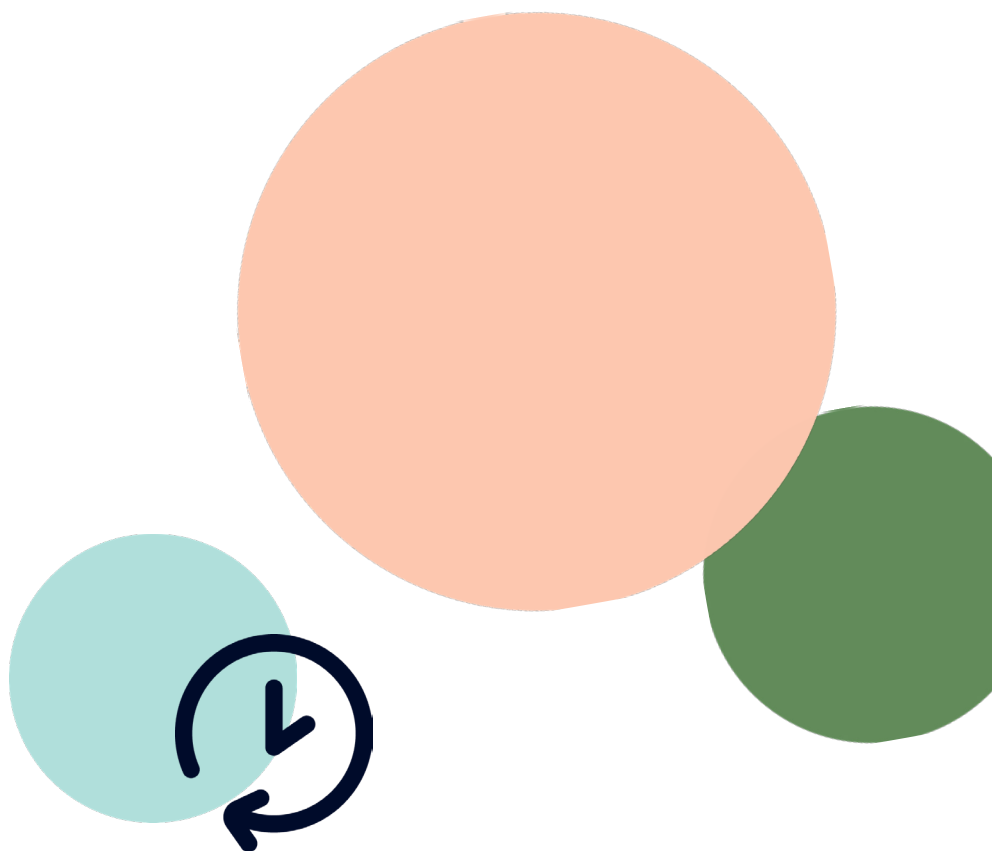
havainnot, ajatukset, muistot, tunteet ja mielikuvat.

Kuuntele, mitä sinussa tapahtuu, kun muut puhuvat. Mitä tunteita herää? Mitä pidät mielenkiintoisena ja uutena? Mikä ärsyttää sinua? Mitä pidät vaikeana ymmärtää? Mitä impulsseja tunnistat itsessäsi?

Odota hetki, ennen kuin kiiruhdat sanomaan, mitä haluat sanoa. Voi olla, että puhumisen tarve hellittää, jos keskityt yhä muiden kuuntelemiseen.

6. Valmistautuminen dialogin fasilitointiin

1. Hyvä suunnittelu on erityisen hyödyllistä, jos aihe on vaativa, osallistujilla on vähän kokemusta dialogista, ryhmä on suuri tai keskusteluun käytettävissä olevaa aikaa on niukasti.

2. Selvitä osallistujat. Kiinnitä erityistä huomiota osallistujien määrään, taustoihin ja keskinäisiin suhteisiin. Yritä asettua heidän asemaansa ja pohdi, miten he saattavat suhtautua dialogin aiheeseen ja toisiinsa.

3. Muotoile selkeä ja tarkka aihe dialogille. Hyvä aihe on sellainen, jota osallistujat voivat ymmärtää syvällisemmin käytettävissä olevassa ajassa.

4. Kirjoita itsellesi käsikirjoitus, jossa hahmottelet dialogin eri vaiheet, fasilitointitapasi ja mahdollisia kysymyksiä. Yritä arvioida, kuinka paljon aikaa kukin dialogin vaihe vie.

5. Mieti, mitä kysymyksiä sinun tulisi esittää dialogin aloittamiseksi, miten syventää keskustelua ja mitä kysyä lopuksi.

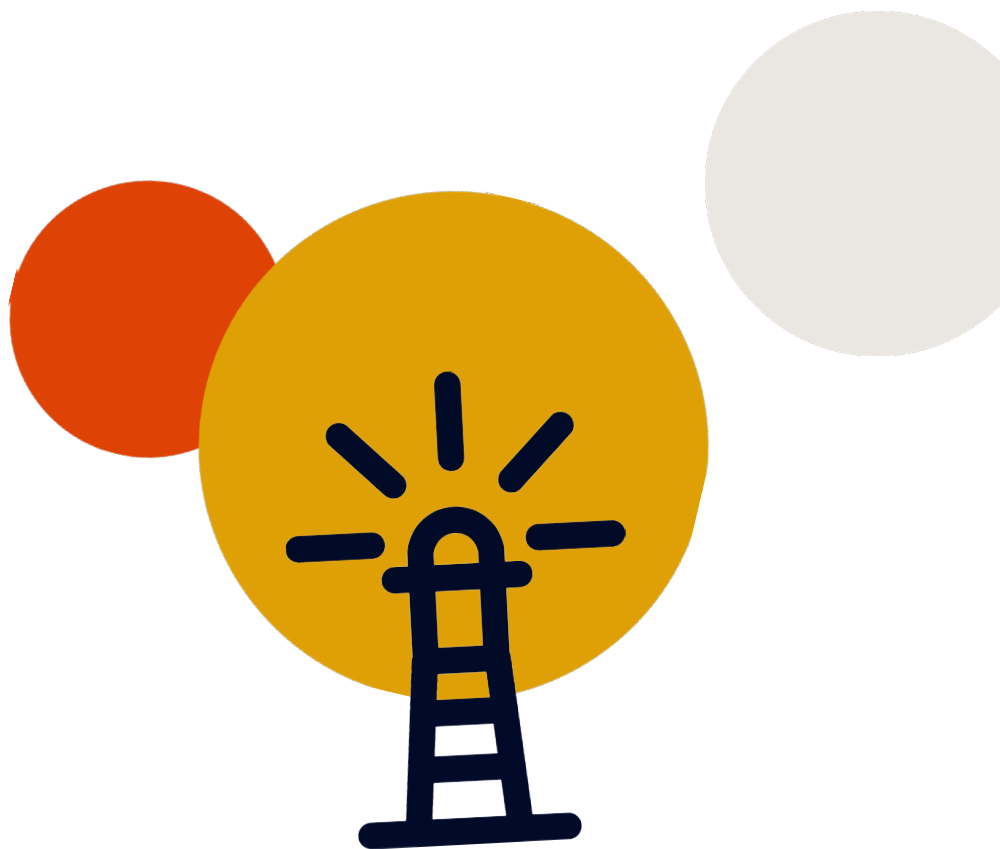
6. Varaa dialogiin riittävästi aikaa. Hyvä dialogin kesto on 1–3 tuntia. Tarvittava aika riippuu aiheen laajuudesta ja monimutkaisuudesta, osallistujien määrästä ja heidän dialogitaidoistaan.

7. Etsi rauhallinen tila dialogin käymiseen. Järjestä osallistujien tuolit ympyrään mieluiten ilman pöytiä, jotta kaikki näkevät toisensa.

8. Rauhoita ja viritä mielesi ennen dialogin aloittamista.

7. Dialogiringin periaatteet

Esittele dialogin periaatteet keskustelun alussa. Selitä kukin periaate lyhyesti. Kysy sitten osallistujilta, ovatko he ymmärtäneet periaatteet ja voivatko he hyväksyä ne dialogin ohjenuoriksi.

TOIMINTA

SANOITUS

Kuuntele muita, äläkä keskeytä.

"Jokaisen tulisi saada puhua rauhassa. On tärkeää, että emme keskeytä toisiamme."

Liity toisten puheenvuoroihin.

"Yritä liittää sanomasi muiden keskustelussa esiin tuomiin seikkoihin. Sinun ei kuitenkaan tarvitse olla samaa mieltä."

Jaa omia kokemuksiasi.

"Jotta voimme ymmärtää aihetta ja toisiamme paremmin, meidän tulisi puhua omista kokemuksistamme. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että kerromme muille, millaiset tapahtumat ja tilanteet ovat muokanneet näkemyksiämme."

Kysy ymmärtääksesi paremmin.

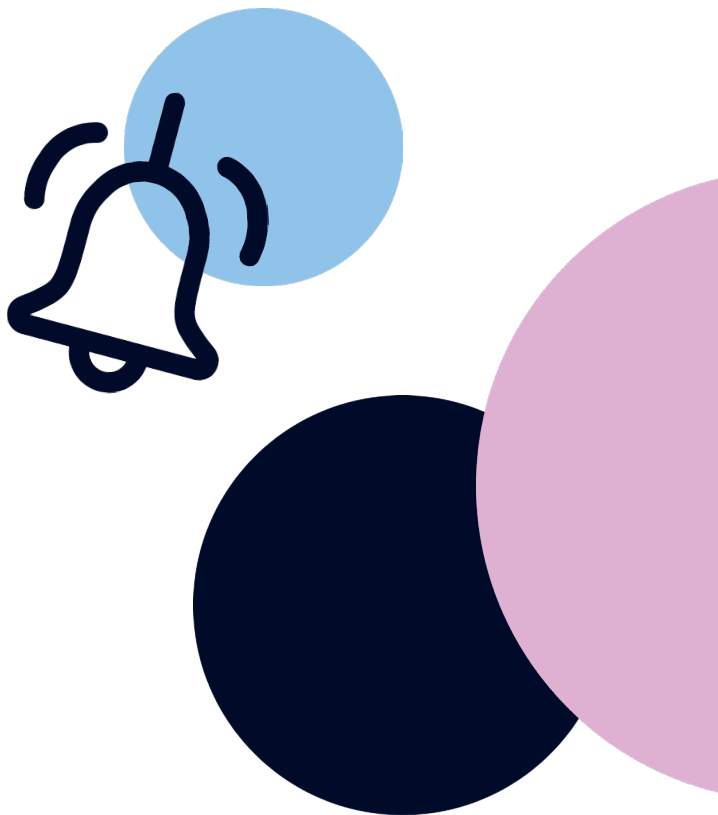
"Kun haluat tietää enemmän jostakin asiasta, kysy suoraan muilta heidän näkemyksiään."

Etsi myös uusia ja tuntemattomia asioita.

"On tärkeää etsiä asioita, jotka ovat jääneet huomaamatta. Voimme yrittää saada yhdessä näkyviin asioita, jotka muuten jäisivät jostain syystä piiloon tai eivät muuten nouse keskustelussa esiin."

8. Virittäytyminen

Virittäytyminen rakentaa luottamuksellista ilmapiiriä, jossa osallistujat voivat olla tasavertaisessa asemassa. Virittäytyminen auttaa siirtämään huomion pois muista asioista ja keskittymään nykyhetkeen, paikalla oleviin ihmisiin ja keskusteltavaan aiheeseen. Virittäytymiseen on varattava riittävästi aikaa, jotta tarpeeksi luottamuksellinen ilmapiiri syntyy ja osallistujat tuntevat olevansa valmiita jakamaan kokemuksiaan.

Voit virittää dialogiin esimerkiksi seuraavilla kysymyksillä:

Kuka olet ja mikä **toi sinut tänne** tänään?

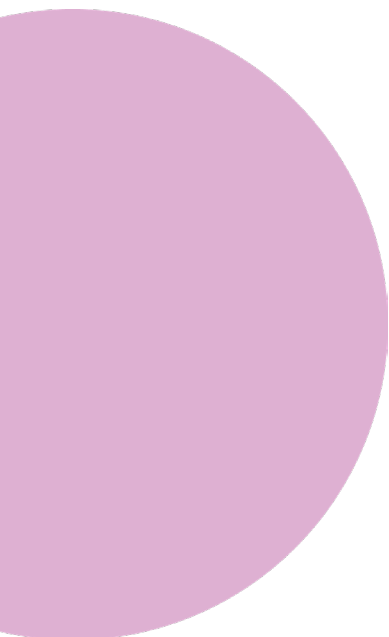
Mitä **kokemuksia** sinulle tulee mieleen, kun mietit keskustelun aihetta?

Mitä **ajatuksia** tai **tunteita** aihe sinussa herättää?

Millaista on keskustella **tästä aiheesta yhdessä?**

Miten **länä olevat ihmiset** vaikuttavat aiheen käsittelyyn?

Onko sinulla joitain dialogiimme liittyviä **huolenaiheita tai epäilyksiä**, joista haluat kertoa?

9. Syventäminen

TOIMINTA

Pyri löytämään ryhmää koskettava tarkempi aihe, jota voidaan käsitellä syvällisemmin.

Kysy osallistujilta, millaisia asioita he haluaisivat ymmärtää paremmin.

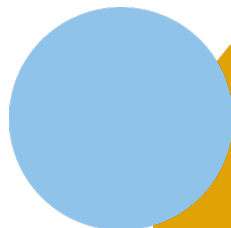
Kannusta jakamaan näkökulmia, joita ei vielä ole esitetty. Nämä näkökulmat voivat myös olla keskenään ristiriitaisia tai tuntua vaikeita.

SANOITUS

"Olemme nyt käsitelleet aiheita A, B ja C. Jotta voimme keskustella syvällisemmin, mihin aiheeseen haluaisitte nyt keskittyä?"

"Mitä asioita kukin teistä haluaisi ymmärtää paremmin?"

"Onko kellään mielessä mitään muuta, mitä emme ole vielä käsitelleet tämän aiheen yhteydessä?"

TOIMINTA

Ohjaa keskustelu yleiseltä tasolta osallistujien kokemuksiin jakamalla aiheeseen liittyvä oma henkilökohtainen kokemuksesi.

Auta osallistujia käsittelemään aiheeseen liittyviä kokemuksia myös tunteiden kannalta.

Tarkkaile dialogin ilmapiiriä ja tasoa. Luuletko, että osallistujat pitävät keskustelua mielenkiintoisena ja tärkeänä?

SANOITUS

"Tämä keskustelu muistuttaa minua omasta kokemuksestani xxx... Onko kelläkään samanlaisia tai aivan erilaisia kokemuksia aiheeseen liittyen?"

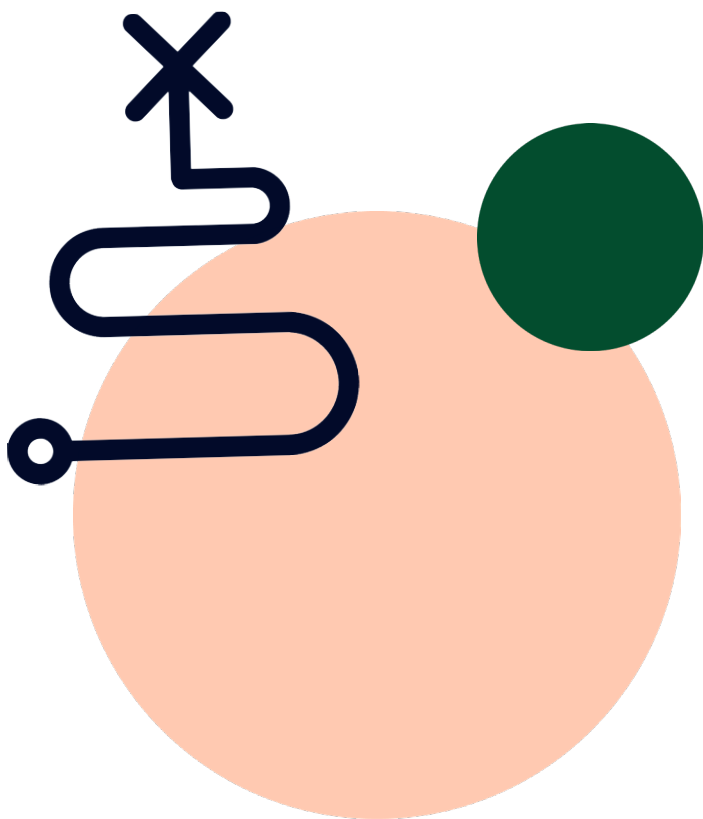
"Mitä mielessänne liikkuu tämän aiheen suhteen? Mitä tunteita se herättää?"

"Mielestäni keskustelemme edelleen melko yleisellä tasolla. Miten voisimme syventää keskustelua? Mitä asioita meidän pitäisi tutkia tarkemmin?"

10. Päättäminen

Ilmoita osallistujille hyvissä ajoin, että dialogi on päättymässä.

Tässä on muutamia kysymyksiä, joita voi käyttää dialogin päättämiseen:

Mitä pidit merkityksellisenä tai mielekkäänä tässä dialogissa?

Oletko oppinut jotain uutta aiheesta, muista tai itsestäsi?

Millaista oli keskustella tästä aiheesta tämän ryhmän kanssa?

Keskustelimmeko oikeista asioista?

Saimmeko esiin erilaisia näkökulmia?

Millainen kokemus dialogi oli?

11. Perusohjeita fasilitoijalle

TOIMINTA

**Dialogin fasilitaattori
varmistaa, että jokaisella
on riittävästi tilaa kertoa
kokemuksistaan.**

**Fasilitaattori auttaa
osallistujia yhdistämään
omat puheenvuorot
muiden puheenvuoroihin
ohjaamalla heitä
kiinnittämään huomiota
eri näkökulmien välisiin
yhteyksiin.**

**Fasilitaattori voi antaa
esimerkin kertomalla
omista kokemuksistaan.**

SANOITUS

"Keskitytään nyt
kuuntelemaan tätä."

"Miten tämä liittyy edellisiin
näkökulmiin?"

"Kun kuuntelen teitä,
minussa herää tällaisia
kokemuksia'xxx'. Entä teille?
Mitä tämä herättää teissä?"

TOIMINTA

Fasilitaattori varmistaa, että käytetään arkikieltä ja pyytää osallistujia selittämään termit, jotka saattavat olla joillekin vaikeasti ymmärrettäviä.

Fasilitaattori auttaa osallistujia puhumaan mahdollisista jännitteistä ja kuvaamaan niihin liittyviä kokemuksia tarkemmin.

Fasilitaattori auttaa löytämään näkökulmia, joita ei ole vielä huomattu.

Fasilitaattori auttaa löytämään yhteyksiä eri näkökulmien välillä.

SANOITUS

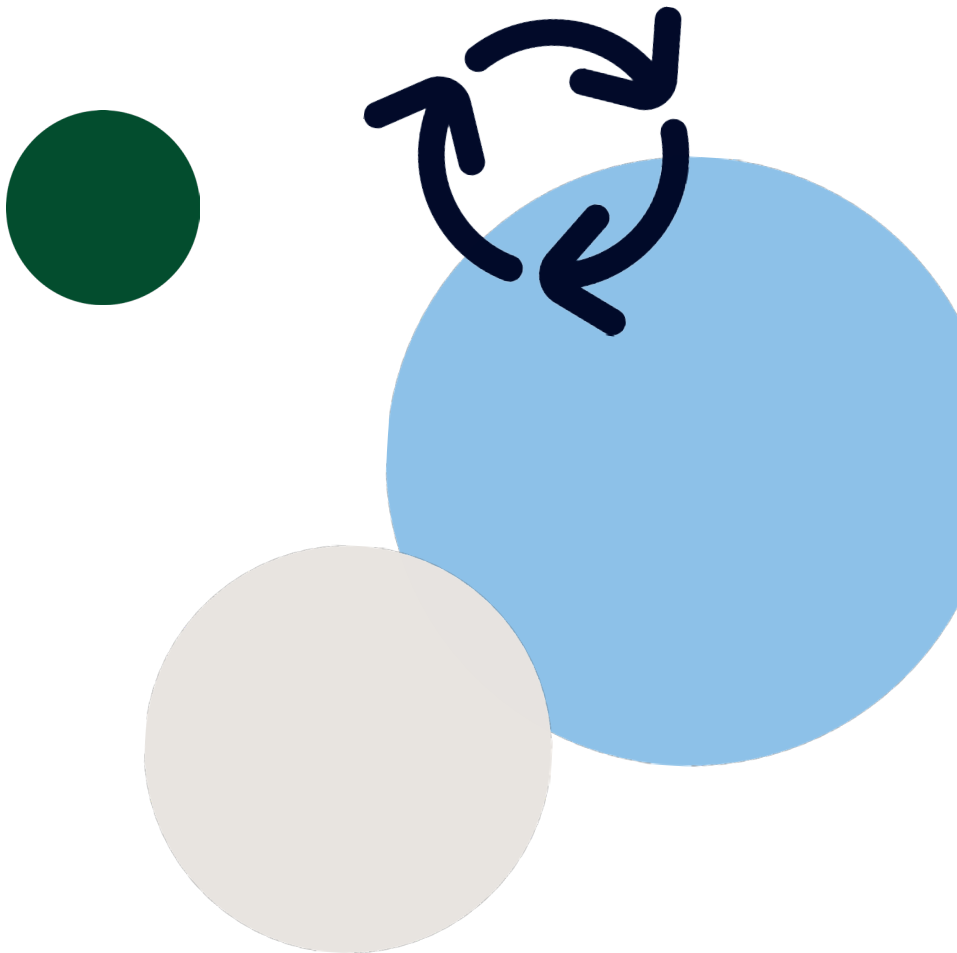
"Selitä vähän tarkemmin, mitä tarkoitat, kun sanot 'xxx'."

"Kertokaa lisää. Kuunnellaan näitä eri näkökulmia."

"Mitä ei ole vielä tuotu esille?"

"Mistä asioista olemme yhtä mieltä? Mistä olemme eri mieltä? Olemmeko ymmärtäneet jotain uutta tai uudella tavalla?"

12. Kokemuksista puhuminen

TOIMINTA

Pyydä osallistujia puhumaan heille tärkeistä tapahtumista ja tilanteista.

Esitä kysymyksiä, jotka täsmentävät kokemuksen eri ulottuvuuksia, kuten havaintoja, ajatuksia, muistoja, tunteita ja mielikuvitusta.

Esitä kysymyksiä, jotka täsmentävät syitä ja seurauksia.

Pyydä muita osallistujia jakamaan kokemuksia, joita heissä herää, kun he kuuntelevat toisiaan.

SANOITUS

"Kertokaa tapahtumista tai tilanteista, jotka ovat muokanneet näkemyksiänne tämän dialogin aiheesta."

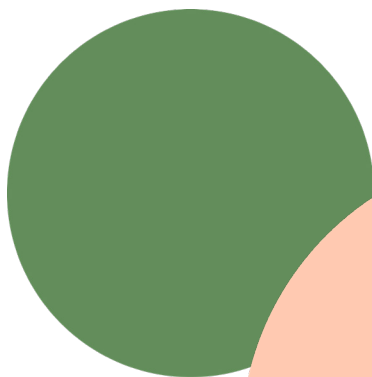
"Kerro meille lisää siitä, mitä havaitsit, ajattelit, tunsit tai kuvittelit siinä tilanteessa."

"Mikä tämän aiheutti? Mikä oli lopputulos?"

"Entä teillä muilla? Millaisia kokemuksia teissä heräsi, kun kuuntelitte toisia?"

13. Dialogiset kysymykset

Dialogisten kysymysten on oltava aitoja ja rehellisiä. Kysymysten on tarkoitus auttaa osallistujia ymmärtämään paremmin keskustelun aihetta, muita ihmisiä ja heitä itseään. Fasilitaattorin on syytä välttää kysymyksiä, jotka antavat neuvoja tai ilmaisevat mielipiteitä.

TOIMINTA

Esitä avoimia kysymyksiä. Avoimiin kysymyksiin ei ole yhtä oikeaa vastausta.

Kysymykselläsi voit kiinnittää huomiota tiettyihin ulottuvuuksiin osallistujien kokemuksissa.

Voit aloittaa selittämällä, millainen oma kokemuksesi saa sinut esittämään kysymyksen.

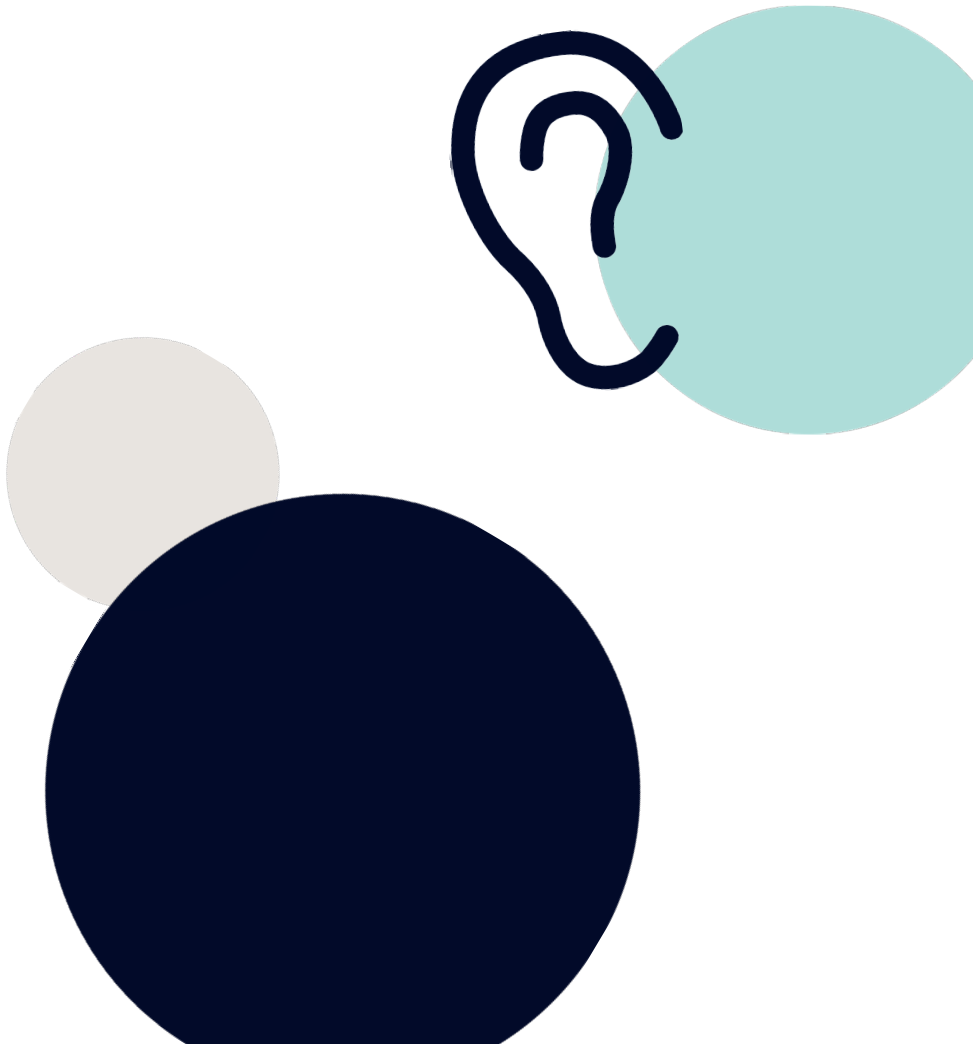
SANOITUS

Avoin kysymys: "Mitä mieltä olet asuinalueesi turvallisuudesta?" (Suljettu kysymys olisi: "Onko asuinalueesi turvallinen?")

"Kerro lisää omista havainnoistasi/tunteistasi/ajatuksistasi/muistoistasi/kuvitelmistasi tuohon liittyen."

"En ole kokenut samaa kuin sinä, siksi haluaisin kuulla lisää siitä, millaista..." tai
"Minulle jäi epäselväksi, mitä tarkoittit, kun sanoit...
Voisitko kertoa siitä lisää?"

14. Hiljaisten osallistujien huomioiminen

TOIMINTA

Ilmaise alussa toiveesi, että mahdollisimman moni osallistuisi keskusteluun dialogissa. Keskustelun edetessä kiinnitä huomiota niihin, jotka eivät ole vielä puhuneet.

Sano, että haluaisit kuulla, mitä heillä, jotka eivät ole vielä puhuneet paljon on mielessä.

Jos ryhmä on suuri tai ilmapiiri on jännittynyt, voit pyytää osallistujia keskustelemaan hetken pareittain tai pienissä ryhmissä. Sen jälkeen voit pyytää niitä osallistujia puhumaan, jotka ovat olleet hiljaa siihen asti.

SANOITUS

"Dialogin kannalta on hyvä, että kuulemme mahdollisimman monien näkökulmia. Tämä ei tarkoita, että kaikkien on puhuttava yhtä paljon, vaan että kaikilla on mahdollisuus puhua halutessaan."

"Osa teistä on jo kertonut omia näkökulmia. Haluaisin nyt kysyä teiltä, jotka ette ole vielä paljon puhuneet, että mitä te ajattelette."

"Keskustelkaa hetken vierustoverinne kanssa siitä, mitä dialogi on teissä tähän mennessä herättänyt. Sen jälkeen haluaisin kuulla erityisesti teitä, jotka ette ole vielä juurikaan sanoneet mitään."

15. Puheen rajoittaminen

TOIMINTA

Varaa itsellesi oikeus rajoittaa puheenvuorojen määrää ja pituutta keskustelun alussa.

Jos joku osallistujista alkaa dominoida keskustelua, puutu asiaan mahdollisimman pian. Kiitä häntä näkemystensä jakamisesta. Sano sitten, että haluaisit nyt kuulla myös muiden näkökulmia.

Jos joku osallistuja dominoi keskustelua, voit pyytää häntä odottamaan hetken ja antamaan muille mahdollisuuden puhua.

SANOITUS

"Tavoitteena on antaa kaikille tasavertainen tila ilmaista näkemyksiään. Sopiiko teille, että rajoitan puheenvuoroja tarpeen mukaan?"

"Kiitos, että jaoit näkemyksesi. Nyt olisi tärkeää kuulla, mitä muilla on mielessä."

"Odota hetki. Kuunnellaan ensin, mitä muilla on mielessä."

16. Erimielisyyksien käsittely

TOIMINTA

Keskeytä keskustelu hetkeksi ja kuvaile havaitsemasi erimielisyyksiä.

Kysy osallistujilta, mitä he ajattelevat sanomastasi.

Päätäkää yhdessä, pitäisikö osa dialogille varatusta ajasta käyttää erimielisyyden tarkasteluun.

SANOITUS

"Pysähdytään hetkeksi. Näen, että teillä on erimielisyyksiä. Sopiiko, että tarkastelemme niitä hetken tarkemmin?"

"Minusta vaikuttaa siltä, että...

Mitä mieltä olette siitä, mitä juuri sanoin?"

"Olisiko järkevää käyttää osa yhteisestä ajastamme tämän erimielisyyden tarkasteluun?"

TOIMINTA

Korosta, että dialogin tavoitteena on parantaa ymmärrystä toisten näkemyksistä, ei ratkaista erimielisyyttä.

Pyydä erimieltä olevia henkilöitä selittämään näkemyksiään ja kokemuksiaan tarkemmin. Korosta kuuntelemisen tärkeyttä.

SANOITUS

"Dialogissa ei ole välttämätöntä yrittää ratkaista erimielisyyksiä. Riittää, että ymmärrämme paremmin, mistä niissä on kyse."

Kuunnellaan kiireettä. Jokainen saa tilaisuuden puhua. Älkää keskeyttäkö toistenne puhetta. Yrittäkää sen sijaan kuunnella ja ymmärtää toistenne näkemyksiä."

Jos konflikti kiristyy tai kuumenee, hidasta keskustelun rytmiä. Voit tehdä tämän esittämällä kysymyksiä tai tekemällä yhteenvedon dialogissa esiin tulleista asioista. Tämä luo turvallisuuden tunnetta ja estää tilannetta kriisiytymästä.

17. Voimakkaiden tunteiden käsittely

TOIMINTA

Sano havaitsevasi keskustelun herättävän voimakkaita tunteita. Korosta, että tunteiden ilmaisu on tärkeää, jotta voimme ymmärtää toisiamme ja aihetta paremmin.

Näytä emotionaalisesti reagoivalle henkilölle, että olet huomannut hänen reaktionsa.

SANOITUS

"Näen, että tämä aihe herättää voimakkaita tunteita. On hyvä, että nämä tunteet tuodaan esiin, sillä se auttaa meitä ymmärtämään aihetta paremmin. Yritetään keskustella antamalla tilaa kaikenlaisille kokemuksille."

"Näen, että tämä asia on sinulle tärkeä. On hyvä, että olet tuonut esiin asiaan liittyvät tunteesi."

TOIMINTA

Anna myös muille osallistujille mahdollisuus puhua tunteistaan.

Jos tunneilmaus näyttää haittaavan dialogia, keskeytä keskustelu ja pidä tauko. Juttele tauon aikana henkilön kanssa, jonka tunteet ovat kuohahtaneet.

Jos tunnepurkaus kohdistuu sinuun keskustelun fasilitoijana, pyydä osallistujaa kertomaan tarkemmin, mistä on kyse.

SANOITUS

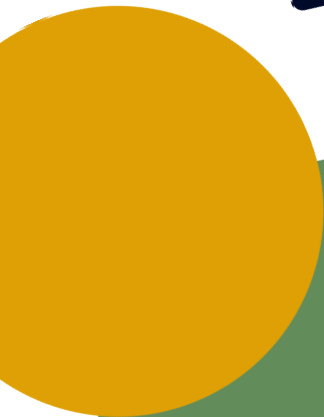
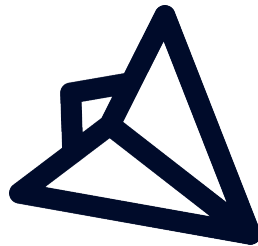
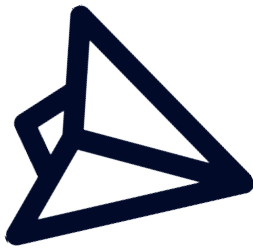
"Entä te muut? Mitä teissä herää?"

"Vaikuttaa siltä, että olemme nyt syvissä vesissä. Ehdotan, että pidämme tauon ja jatkamme keskustelua sen jälkeen."

"Kerro lisää. Mitä pidät vaikeana tai vääränä minun toiminnassani? Voin sen jälkeen yrittää selventää asiaa omalta kannaltani."

18. Leikkisyyden lisääminen

TOIMINTA

**Kehota osallistujia poh-
timaan dialogissa esiin
tulleita asioita. Kannusta
heitä kokeilemaan eri-
laisia tapoja tarkastella
käsiteltävää asiaa.**

**Sopikaa leikkisän dialo-
gin lähtökohdista. Pyydä
sitten osallistujia kehit-
tämään valittuja suuntia
omista näkökulmistaan.**

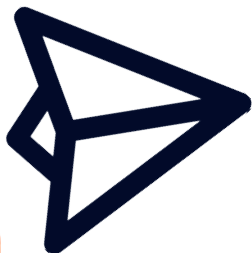
**Auta osallistujia tasa-
painoilemaan vapauden
ja johdonmukaisuuden
välillä.**

SANOITUS

"Keskitytään tähän juuri
esiin tulleeseen asiaan.
Jos yritätte seurata
mielikuvitustanne, kertokaa
mitä voisi tapahtua, jos...?"

"Ehdotan, että tutkimme
näitä yhdessä kuviteltuja
vaihtoehtoja. Suunnat
ovat A ja B. Toivon,
että heittäydytte
mahdollisimman vapaiksi
ja rohkeiksi. Kuka haluaa
aloittaa kertomalla, mihin
ajatukset ja mielikuvat
johdattavat, kun mietit näitä
suuntia?"

"Kerro, mitä kuvittelet
seuraavaksi tapahtuvan.
Voit kuljettaa tapahtumia
siihen suuntaan, joka sinua
kutkuttaa."

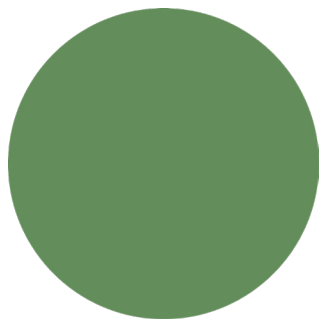
19. Kehittyminen fasilitaattorina

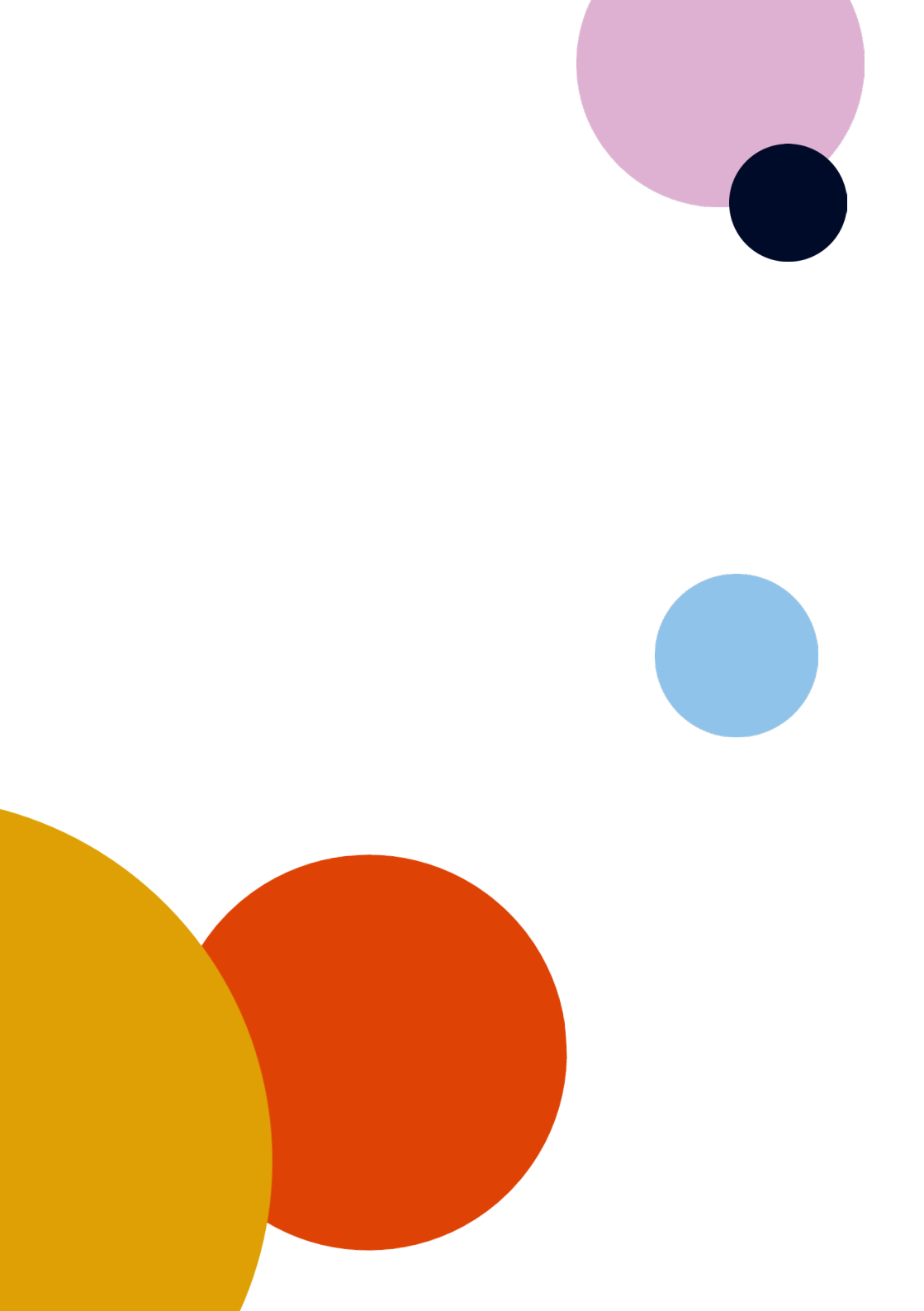
Dialogin jälkeen reflektoi, miten keskustelu onnistui. Mikä meni hyvin? Mitkä tilanteet olivat haastavia? Mitä voisit tehdä toisin seuraavalla kerralla?

Etsi joku, jolla on kokemusta dialogien fasilitoinnista. Pyydä häntä auttamaan ja refleктоimaan sinun kanssasi toimintaasi fasilitaattorina.

Lue aiheeseen liittyvää kirjallisuutta ja osallistu koulutuksiin.

Harjoittele, harjoittele, harjoittele.

20. Lähteet

Kirjoittaja: Kai Alhanen

Muut kirjoittajat: Janne Kareinen, Irina Kuznecova, Ieva Morica, Lauma Zubule

Alhanen, Kai. *Dialogikirja*. Into. 2024.

Sitran kehittämät Erätauco-kortit.

www.kansallisetdialogit.fi

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International -lisenssillä. Lisenssin kopio on saatavilla osoitteessa <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

